

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de Igor Canațui și de Ana Canațui,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marina Ciobanu împotriva lui Igor Canațui, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Leova cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, la

cererea reconvențională depusă de Igor Canațui împotriva Marinei Ciobanu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Leova cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, și la

cererea depusă de intervenientul principal Ana Canațui împotriva Marinei Ciobanu, intervenienți accesorii Gheorghe Canațui, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Leova cu privire la determinarea domiciliului copilului minor,

împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Comrat

*(Dosarul nr. 2ra-1285/23
NR. PIGD2-21142325-01-2ra-08092023)*

Recursuri declarate până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art. 432 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, jud. – S. Gurițanu
Curtea de Apel Comrat, jud. – G.Colev, A. Crudov, Ș. Starciuc

07 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile declarate de Ana Canațui și de Igor Canațui,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 24 septembrie 2021, Marina Ciobanu, reprezentată de avocatul Igor Șcheau a depus cerere la cererea de chemare în judecată împotriva lui Igor Canațui, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Leova cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor (f. d. 4-6, vol. I).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta Marina Ciobanu, reprezentată de avocatul Igor Șcheau a indicat că cu pârâtul Igor Canațui a fost în relație de concubinaj.

3. În comun părțile au un copil minor XXXXX, născută la XXXXX.

4. A indicat că inițial relațiile de concubinaj dintre părți decurgeau normal, dar ulterior au apărut numeroase neînțelegeri. Deja de aproximativ un an părțile nu mai locuiesc împreună, reclamanta locuiește cu copilul minor comun în casa de locuit individuală din r-nul Leova, s.Tochile-Răducani.

5. La moment, între părți există litigii cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor comun și plata pensiei de întreținere, neexistând nici un acord cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor comun și nici un contract cu privire la plata pensiei de întreținere.

6. A precizat că la 08 septembrie 2021, reclamanta a depus în adresa SUP a IP Leova și Procuraturii r-nului Leova plângeri prin care a deplâns faptele de violență în familie comise de pârât, inter alia, în privința copilului minor comun. Prin încheierea din 09 septembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova au fost aplicate măsurile de protecție în cazurile de violență în familie în privința agresorului-pârât, inclusiv privind securizarea minorei XXXXX.

7. Cu referire la cerința privind stabilirea domiciliului copilului minor comun a indicat că, încă de la nașterea copilului minor, acesta s-a aflat cu mama sa, fiind puternic atașat de aceasta. În contextul vârstei copilului, acesta are nevoie de prezența și îngrijirea mamei, care participă la procesul educațional al copilului minor comun și se interesează de starea sănătății acestuia, asigurând controalele medicale periodice ale minorului.

8. De asemenea a indicat că doar reclamanta suportă în mod exclusiv cheltuielile legate de întreținerea copilului minor.

9. Ce ține de cerința cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor a indicat că, având în vedere faptul că la baza relațiilor dintre copii și părinții acestora, dar mai ales la baza obligațiilor părinților față de copii, se află principiul egalității, prin care ambii părinți au atât drepturi cât și obligații egale, pentru a contribui la educația și întreținerea copiilor minori, se impune necesitatea obligării pârâtului de a plăti pensie pentru întreținerea copilului minor, în condiția în care între părți nu există un contract privind plata pensiei de întreținere, conform art. 97 din Codul familiei.

10. A susținut că în prezent, necesitățile materiale de întreținere ale copilului minor din speță nu sunt determinate doar de cheltuielile pentru alimentația, vestimentația acestuia, acestea includ și cheltuieli legate de școlarizarea copilului, tratamentul acestuia în caz de necesitate, ceea ce implică alte cheltuieli suplimentare suportate unipersonal de reclamantă.

11. Totodată, a indicat că cheltuielile legate de întreținerea copilului minor, rezidă și în cheltuielile pentru plata serviciilor comunale.

12. Cu referire la mărimea pensiei de întreținere, a indicat că în condițiile Codului familiei, legiuitorul a făcut posibilă în lipsa informațiilor privind veniturile debitorului întreținerii, ca pensia de întreținere să se încaseze în mărime bănească fixă. În acest caz, a considerat că urmează să se încaseze o pensie de întreținere într-o mărime care ar asigura în cel mai optim mod interesele copilului. Or, mărimea pensiei de întreținere poate depăși jumătate din minimul de existență stabilit conform datelor furnizate de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova.

13. La fel, a indicat că necesitățile de întreținere ale copilului minor urmează a fi apreciate că fiind doar în continuă creștere. Reclamanta nu

dispune de informații privind veniturile pârâtului, astfel a considerat că se impune necesitatea încasării lunare a pensiei de întreținere a copilului minor comun, în sumă bănească fixă, de 1500 de lei lunar.

14. Având în vedere faptul că potrivit datelor prezentate de Biroul Național de Statistică, valoarea minimumului de existență pentru un copil cu vârsta de la 7 la 17 ani, care locuiește în sate, în anul 2021 este de 2 262,70 de lei lunar, cuantumului lunar al pensiei de întreținere pentru copilul, în mărime de 1 500 de lei lunar, este unul rezonabil. Or, instanța urmează să țină cont de valoarea minimumului de existență, iar cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori poate depăși 1/2 cotă-parte din acest minim.

15. Concomitent cu admiterea prezentei cereri, se impune și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate de către reclamantă.

16. În drept, reclamanta și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 38 alin. (2), 63, 74, 97 din Codul familiei, art. 94, 96 din Codul de procedură civilă, principiul 6 din Declarația drepturilor copilului, proclamată prin rezoluția 1386 (XIV) a Adunării Generale a ONU din 20 noiembrie 1959, art.art.18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, art. 8 paragraful 1 din Convenția europeană de apărare a drepturilor omului.

17. Reclamanta Marina Ciobanu, reprezentată de avocatul Igor Șchiau a solicitat stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, născută XXXXX, cu mama Marina Ciobanu, încasarea de la pârât a pensiei de întreținere pentru copilului minor XXXXX în mărime de 1 500 de lei lunar, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

18. Prin încheierea din 16 martie 2022 a Judecătorie Cimișlia, sediul Leova a fost primită în procedură cererea reconvențională depusă de Igor Canațui împotriva Marinei Ciobanu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Leova cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, pentru a fi examinată concomitent cu cererea de chemare în judecată depusă de Marina Ciobanu (f. d. 63-69, 105-105-verso, vol. I).

19. La 05 aprilie 2022, pârâtul Igor Canațui, a depus cerere reconvențională concretizată împotriva lui Marinei Ciobanu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Leova cu privire la determinarea

domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori (f. d. 130, vol. I)

20. În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, din anul 2012 se află în relații de concubinaj cu Marina Ciobanu, care are un fiu pe nume XXXXX. În XXXXX s-a născut fiica comună XXXXX

21. A indicat că Marina Ciobanu consuma frecvent băuturi alcoolice după care, fiind în stare de ebrietate, îl provoca la ceartă, numindu-l cu cuvinte indecente și necenzurate. Prin urmare, chiar din anul 2013, relațiile dintre ei nu erau conforme celor de familie. Chiar dacă era provocat la conflicte niciodată n-a aplicat forța fizică. Cel mai des, după certuri, Marina Ciobanu pleca împreună cu copiii în sat. Tochile-Răducani la domiciliul mamei sale, iar după câteva zile revenea înapoi în sat. Tomai la domiciliul pe care îl închiriau împreună.

22. A specificat că într-o zi de toamnă în anul 2016, întorcându-se împreună acasă de la muncă din câmp, Marina Ciobanu, fiind în stare de ebrietate, l-a provocat la ceartă, după care l-a lovit în cap cu o găleată și tot ea a sesizat organul de poliție. Pentru acest caz Inspectoratul de poliție Leova le-a aplicat ambilor amendă. A susținut că după acest incident Marina Ciobanu și-a cerut iertare de la dânsul.

23. Totodată a indicat că în noiembrie 2018, Marina Ciobanu a plecat la muncă în statul Israel. Fiul Marinei Ciobanu a fost lăsat în grija surorii sale Liuba Veringă, domiciliată în sat. Covurlui, r-nul Leova, iar fiica XXXXX a rămas în grija bunicii Ana Cănațui din sat. Tomai. Tot atunci el a plecat în Franța la muncă. Peste trei luni a revenit în țară și XXXXX a fost luată în grija sa, iar peste ceva timp Marina Ciobanu a insistat să-l i-a și pe fiul dânzei XXXXX, indicând o atitudine neglijentă a rudelor sale față de băiat și faptul că i se cereau mulți bani pentru îngrijire. De la acel moment Igor Canațui a locuit împreună cu copiii în sat. Tomai.

24. La fel a indicat că în toamna anului 2019 Marina Ciobanu a revenit pe o perioadă de o lună în Republica Moldova. La acel moment Marina avea un comportament și mai urât față de dânsul, fiind înjurat des de ea pentru interesul său față de comportamentul ei, pentru că o bănuia de relația cu un alt bărbat. Înainte de reîntoarcerea Marinei în Israel au decis să cumpere o casă. La acel moment el a achitat vânzătorului un avans de 2 000 de euro, restul sumei urmînd să fie achitată în rate de Marina Ciobanu, în grija sa

rămânând educația copiilor și cheltuielile pentru îngrijire. Chiar dacă a luat o decizie importantă pentru viața lor comună, atitudinea Marinei Ciobanu față de el a devenit și mai rea, nu răspundea la apelurile telefonice, inclusiv ale copiilor, discuțiile devenind foarte rare. Deseori Marina Ciobanu spunea că nu are nevoie de el. În una din discuțiile purtate cu Ciobanu Marina s-a referit la necesitatea procurării unui pat de dormit. Patul pe care dormea el și copiii era îngust. Marina nu a fost de acord. Ea a insistat ca băiatul XXXXX să doarmă în altă cameră, separat, în pofida argumentelor sale că camera de dormit este întunecată și copilul se teme de întuneric.

25. În mai 2021, XXXXX a fost luat de la dînsul și dus să locuiască în sat. Tochile-Răducani. Fiica XXXXX a rămas să locuiască cu tata, iar ulterior a fost luată și ea și dusă în sat. Tochile-Răducani. Concomitent i s-a comunicat că va fi lipsit de drepturile părintești. Ca rezultat fiica lor, XXXXX, a fost supusă unor presiuni din partea mamei, fiindu-i interzis contactul cu tatăl.

26. A precizat că Marina Ciobanu încearcă să înceteze prin diferite căi relațiile cu dînsul și copiii. Analiza naturii relațiilor lor duce la concluzia că ea a avut nevoie de el doar pentru ca XXXXX și fiica XXXXX să crească pînă a putea realiza de sinestătător acțiunile de primă necesitate.

27. A considerat greșită această abordare a Marinei Ciobanu pentru că copiii au nevoie de susținerea ambilor părinți, cel puțin pînă la atingerea majoratului, acest fapt fiind protejat de normele juridice interne și cele ale actelor internaționale la care face parte și Republica Moldova.

28. A susținut că Marina Ciobanu este plecată în afara țării, copii fiind lăsați în grija mamei sale Lidia Ciobanu, care din cauza stării de sănătate nu poate să le poarte de grijă în măsura în care ei au nevoie.

29. A mai indicat că grija respectivă o poate realiza el, în felul în care a făcut-o pînă în prezent, începînd cu momentul plecării Marinei Ciobanu în afara țării. În scopul beneficierii de susținere părintească, pînă la întoarcerea definitivă a mamei lor cu traiul în Republica Moldova, copii trebuie să locuiască cu el.

30. A susținut că pentru realizarea acestei cerințe dispune de spațiu locativ la părinții săi în sat. Tomai, r-nul Leova. Nu consideră necesar ca domiciliul la care cere să domicilieze cu copii să fie supus evaluării pentru

că în perioada anterioară de viață comună cu XXXXX și XXXXX a dispus de condiții adecvate de trai. Acest fapt poate fi demonstrat instanțelor de judecată de către asistența socială care a inspectat deja condițiile locative.

31. Mai mult ca atât, susține că copiii XXXXX și XXXXX au format strânse legături cu membrii familiei sale din satul Tomai, raionul Leova în care domină un climat de bună înțelegere și respect reciproc. Relațiile cu rudele din sat. Tochile-Răducani, r-nul Leova, sunt tensionate, motivul fiind același — întreruperea forțată a relațiilor cu el.

32. A concretizat că dânsul este persoană cu dizabilități de gradul II, nu consumă băuturi alcoolice și duce un mod de viață sănătos. Iar afirmațiile indicate de reclamantă nu corespund realității, sunt denaturate esențial, au doar scopul de a îl îndepărta de Marina Ciobanu și fiica XXXXX, aportul său fiind redus doar la întreținerea materială.

33. Indică că nu solicită să fie încasată pensie de întreținere pentru fiica lor. Totodată, întrucât nu dispune de loc de muncă permanent, respectiv nu dispune de surse financiare regulate, precum și reieșind din faptul că solicită ca XXXXX, să locuiască cu dânsul și cu fiica XXXXX, solicită să se încaseze cheltuielile de întreținere a minorului XXXXX în mărime de 1500 de lei lunar din contul Marinei Ciobanu în beneficiul lui Igor Canațui.

34. În drept, Igor Canațui și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 63, 64 din Codul familiei, art. 172, 173 din Codul de procedură civilă.

35. Igor Canațui a solicitat admiterea integrală a cererii reconvenționale, respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Marina Ciobanu, determinarea domiciliului copiilor minori XXXXX și XXXXX cu tata Igor Canțui, încasarea de la pârâtă a pensiei de întreținere pentru copilului minor XXXXX în mărime de 1 500 de lei lunar, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

36. La 28 aprilie 2022, intervenientul principal Ana Canațui a depus cerere împotriva Marinei Ciobanu, intervenienți accesorii Gheorghe Canațui, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Leova cu privire la determinarea domiciliului copilului minor (f. d. 173-177, vol. I).

37. În motivarea cererii, intervenientul principal Ana Canațui a indicat că între buneii Gheorghe Cănațui, Ana Cănațui și minora XXXXX, s-a format

o legătură și dependență care depășește semnificativ relația dintre minora XXXXX și bunica ei Lidia Ciobanu cu care timp de 9 ani a avut relații ocazionale, pe când cu ei, în toată această perioadă a avut relații permanente.

38. A indicat că de la nașterea minorei XXXXX și până în toamna anului 2021 a domiciliat în sat.Tomai cu tată ei Igor Canațui și între ei s-a format o relație frumoasă și care doresc să o continue.

39. Din toamna anului 2018 până în toamna anului 2019 Igor Canațui, împreună cu minora XXXXX, au domiciliat în casa care le aparține lor, bunei minorei, Gheorghe și Ana Canațui. Casa lor dispune de 7 odăi locuibile, ea fiind formată din două imobile separate. În una din odăi poate locui și în continuare minora XXXXX, așa cum a locuit anterior.

40. A considerat că nu este necesar să probeze faptul că aflarea minorei XXXXX în anturajul unui părinte și doi bunei, precum și a mai multor verișori, servește ca factor care contribuie benefic la dezvoltarea ei, în comparație cu aflarea acesteia doar împreună cu o singură bunică în localitatea Tochile-Răducani, în care lipsește anturajul rudelor apropiate în care ea s-a aflat timp de 8 ani.

41. A indicat că în toamna anului 2021 nepoata XXXXX a fost luată din grija tatălui ei Igor Canațui și transferată cu traiul la bunica ei Lidia Ciobanu, locuitoare a sat.Tochile-Răducani.

42. Din acea perioadă bunica Lidia Ciobanu le-a îngrădit permanent dreptul lor, al rudelor Anei din Tomai, de a avea întrevederi cu ea. Lidia Ciobanu avea comportament agresiv față de ei și în prezența funcționarilor Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei. Mai mult ca atât, la 6 aprilie 2022, Lidia Ciobanu s-a adresat cu o plângere Inspectoratului de Poliție Leova în care a afirmat că bunica Ana Cănațui și cu unchiul nepoatei, Ion Canațui, la 26 martie 2022 au insultat-o, motiv pentru care a fost solicitat sancționarea acesteia de către organul de poliție. Reacționând la plângerea Lidiei Ciobanu au prezentat organului de poliție o probă video din care se vede clar că agresai au fost ei, Ana Canațui și fiul său Ion Canațui. Comportament inadecvat și acțiunile defăimătoare sunt caracteristicile pe care le posedă mama minorei XXXXX, Mariana Ciobanu și bunica Lidia Ciobanu, precum și apărătorul lor care, începând cu toamna anului 2021, au prezentat mai multor organe de stat, inclusiv autorității judecătorești, mai

multe adresări în care au prezent informații false despre atitudinea și comportamentul fiului Igor Canațui.

43. Intervenientul principal Ana Cănațui a sollicitat stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, cu buneni Ana Canațui și Gheorghe Canațui în casa din sat.Tomai, r-nul Leova, care le aparține cu drept de proprietate și respingerea cererii de chemare în judeată depusă de Marina Ciobanu.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

44. Prin hotărârea din 30 iunie 2022 a Judecătorei Cimișlia, sediul Leova, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Marina Ciobanu. A fost stabilit domiciliul copilului minor XXXXX cu mama Marina Ciobanu. S-a încasat de la Igor Canațui în beneficiul Marinei Ciobanu pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX, născută la XXXXX în mărime de 1 133,60 de lei lunar, începând cu 27 septembrie 2021, până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Igor Canațui în beneficiul Marinei Ciobanu cheltuielile judiciare în mărime de 14 200 de lei. S-a încasat de la Igor Canațui în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 408,09 de lei. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată. A fost respinsă cererea reconvențională depusă de Igor Canațui și respinsă cererea depusă de intervenientul principal Ana Canațui, ca neîntemeiate (f. d. 238, 253-258, vol. I).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

45. La 05 iulie 2022, Igor Canațui a declarat apel nemotivat (f. d. 242, vol. I) împotriva hotărârii din 30 iunie 2022 a Judecătorei Cimișlia, sediul Leova, iar la 13 octombrie 2022, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie stabilit domiciliul copilului minor XXXXX cu tata Igor Canațui în casa părinților săi Ana și Gheorghe Canațui din sat. Tomai, r-nul Leoca, rămânând la discreția instanței de apel cu privire la stabilirea domiciliului pentru minorul Tudor Ciobanu. În rest pretențiile să fie respinse ca neîntemeiate (f. d. 20-27, vol. II).

46. La 05 iulie 2022, intervenientul principal Ana Canațui a declarat apel nemotivat (f. d. 243, vol. I) împotriva hotărârii din 30 iunie 2022 a Judecătorei Cimișlia, sediul Leova, iar la 13 octombrie 2022, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii

primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie stabilit domiciliul copilului minor XXXXX cu Igor Canațui în casa care îi aparține dînzei și lui Gheorghe Canațui din sat.Tomai, r-nul Leova. În rest pretențiile să fie respinse (f. d. 31-32, vol. II).

47. La 28 iulie 2022, Marina Ciobanu, reprezentată de avocatul Igor Șcheaua declarat apel nemotivat (f. d.244-244-verso, vol. I) împotriva hotărârii din 30 iunie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, iar la 19 septembrie 2022, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, în partea respingerii parțiale a pretențiilor privind încasarea pensiei de întreținere, pronunțarea unei noi hotărâri, în partea casată, cu încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a pensiei de întreținere a copilului minor XXXXX, în mărime fixă a câte 1 500 de lei lunar, din momentul depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului de către copil (f. d. 260-261-verso, vol. I).

48. La 29 iulie 2022, Igor Canațui, reprezentat de avocatul Vasile Zagaican a declarat apel nemotivat (f. d. 246-247, vol. I) împotriva hotărârii din 30 iunie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, iar la 12 octombrie 2022, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă parțial cererea reconvențională depusă de Igor Canațui și cererea intervenientului principal Ana Canațui împotriva Marinei Ciobanu cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, născută la 23 martie 2013 cu tatăl Igor Canațui la domiciliul părinților acestuia Ana Canațui și Gheorghe Canațui în sat.Tomai, r-nul Leova. Încasarea de la Marina Ciobanu în beneficiul lui Igor Canațui pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX, născută la XXXXX în sumă de 1 500 de lei de lei lunar. Încasarea de la Marina Ciobanu în beneficiul lui Igor Canațui suma de 465 de lei, cu titlu cheltuieli pentru taxa de stat și audierea martorilor (f. d. 35-38, 42-47, vol. II).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

49. Prin decizia din 29 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, au fost respinse apelurile declarate de Marina Ciobanu, reprezentată de avocatul Igor Șcheau, de Igor Canațui, reprezentat de avocatul Vasile Zagaican și de intervenientul principal Ana Canațui și menținută hotărârea din 30 iunie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova (f. d. 96-96-verso, 97-112, vol. II).

50. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat cu certitudine că din relația de concubinaj între Marina Ciobanu și Igor Canațui, s-a născut la XXXXX copilul XXXXX.

51. Totodată, instanțele de judecată au constatat că Marina Ciobanu mai are un copil minor XXXXX, născut la XXXXX, dintr-o altă relație.

52. Instanța de apel a reținut că la stabilirea domiciliului copilului minor cu unul din părinți, precum și în determinarea interesului superior al copilului se ia în considerare: nevoile de dezvoltare fizică, psihologică, de educație și sănătate, de securitate și stabilitate și apartenență la o familie; opinia copilului, în funcție de vârsta și gradul de maturitate; istoricul copilului, având în vedere, în mod special, situațiile de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violență asupra copilului, precum și potențialele situații de risc care pot interveni în viitor; capacitatea părinților sau a persoanelor care urmează să se ocupe de creșterea și îngrijirea copilului de a răspunde nevoilor concrete ale acestuia; menținerea relațiilor personale cu persoanele față de care copilul a dezvoltat relații de atașament.

53. În atare ordine de idei, în cazul examinării litigiilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor în situația în care părinții locuiesc separat, urmează să se țină cont exclusiv de interesul superior al copilului.

54. Reieșind din avizele nr. 699 din 23 noiembrie 2021, nr. 253 din 05 aprilie 2022 și nr.362 din 26 mai 2022 eliberate de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Leova (f. d. 51, 135, 212, vol. I), precum și din declarațiile minorilor XXXXX și XXXXX, audiați în ședința instanței de fond în prezența pedagogului, ambii copii au declarat că doresc să domicilieze cu mama, instanța de apel a considerat corectă și întemeiată soluția instanței de fond cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX cu mama Marina Ciobanu.

55. Totodată s-a stabilit că, minora XXXXX are un frate XXXXX care este copilul reclamantei Marina Ciobanu, dintr-o altă relație și prin urmare domiciliul minorului XXXXX, este de iure și de facto cu domiciliul mamei sale Marina Ciobanu, iar separarea fraților XXXXX și XXXXX, care au locuit împreună de la naștere, va fi un șoc și stres major pentru minori, or, chiar ambii minori au declarat că doresc să locuiască împreună cu mama.

56. Prin urmare instanța de apel corect a ajuns la concluzia că stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX să fie cu mama, iar cerința cu privire la stabilirea domiciliului copilului cu tata să fie respinsă.

57. Cu referire la cerința lui Igor Canațui, reprezentat de avocatul Vasile Zagaican și Ana Canațui cu privire la casarea hotărârii judecătorești în partea stabilirii domiciliului copilului minor XXXXX cu mama, și pronunțarea unei noi hotărâri de stabilire a domiciliului copilului minor cu tata, instanțele de judecată au considerat că este una neîntemeiată, și care urmează a fi respinsă. Or, minora XXXXX are un frate XXXXX care este copilul reclamantei Marina Ciobanu, dintr-o altă relație, de cât cea de concubinaj cu pîrîtul, fapt recunoscut unanim de către părți, prin urmare domiciliul minorului XXXXX, este de iure și de facto cu domiciliul mamei adică Marina Ciobanu, iar separarea fraților XXXXX și XXXXX, care au locuit împreună de la naștere, va fi un șoc și stres major pentru minori, or, chiar ambii minori au declarat că doresc să locuiască împreună.

58. La fel, cu referire la argumentul Marinei Ciobanu, reprezentată de avocatul Igor Șleau privind majorarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor la 1 500 de lei lunar, invocând că instanța de fond nu a ținut cont de interesul major al copilului admitând încasarea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă de 1 133,60 de lei, instanța de apel l-a considerat irelevant.

59. Or, instanța de fond la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, a luat în considerare datele prezentate de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova potrivit cărora cuantumului minimului de existență pentru copiii minori care locuiesc în mediul rural în semestrele I și II ale anului 2022, care este, în medie, de 2 267,2 de lei lunar, interesul major al copilului cât și starea materială a părinților.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

60. La 25 iulie 2023, Igor Canațui, a declarat recurs împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cerința cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX și XXXXX (f. d. 126-129, vol. II).

61. La 25 iulie 2023, intervenientul principal Ana Canațui, a declarat recurs împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cerința cu privire la domicilierea copilului minor XXXXX (f. d. 131-133, vol. II).

SOLICITAREA RECURENTULUI Igor Canațui

62. În motivarea recursului, recurentul Igor Canațui a invocat prevederile art.432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care reglementează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

SOLICITAREA RECURENTEI Ana Canațui

63. În motivarea recursului, recurenta Ana Canațui a invocat prevederile art.432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care reglementează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționare greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

64. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

65. Completul de judecată conchide că recurenții s-a conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursurile, or, copia deciziei motivate a fost notificată recurenților Igor Canațui, Ana Canațui și avocatul Vasile Zagaican, prin intermediul

oficiului poștal la 05 iunie 2023, fapt ce se confirmă prin scrisoare de expediere și avizele de recepție(f. d. 113,116, 118-119, vol. II), iar cererile de recurs au fost depuse la 25 iulie 2023 (f. d. 126-129, 131-133, vol. II).

66. La 05 aprilie 2024, în adresa părților au fost expediate copiile recursurilor declarate de Igor Canațui și de Ana Canațui, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data primirii corespondenței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 137, vol. II).

67. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Marina Ciobanu, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Leova și Gheorghe Canațuiu au făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

68. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consider inadmisibilă în cazul în care:a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432alin. (2), (3) și (4).”

69. Art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consider că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce

la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

70. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare din 01 septembrie 2023):

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

71. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

72. Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

73. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursurilor declarate de Igor Canațui și de Ana Canațui, împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

74. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), enunțate la pct. 72 din prezenta încheiere.

75. Verificând motivele de casare, invocate în recursurile declarate de Igor Canațui și de Ana Canațui, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu cad sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la

dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

76. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

77. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

78. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile declarate de Igor Canațui și de Ana Canațui, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

79. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

80. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

81. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursurile declarate de Igor Canațui și de Ana Canațui, ca fiind inadmisibile.

82. Ținând cont de cele expuse *supra*, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile declarate de Igor Canațui și de Ana Canațui, împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni